

6. Gezondheid van asielzoekers en vluchtelingen

Meerjarenprogramma 2010 – 2013

“Door het medisch advies krijgen we nu vroeg al een eerste indruk over gezondheidsproblemen van asielzoekers. Dat helpt ons in het invulling geven aan het gehoor”
(Medewerker IND, tijdens door Pharos verzorgde cursus)

Inleiding

Het zorgsysteem voor asielzoekers is met ingang van 1 januari 2009 herzien. Het is een bekend gegeven dat asielzoekers en vluchtelingen relatief veel gezondheidsklachten hebben. In de preventie, vroegtijdige signalering en behandeling is veel winst te behalen, zowel voor de gezondheid van asielzoekers als voor het zorgsysteem.

In de asielprocedure spelen vaak medische vraagstukken. Het vroegtijdig signaleren en goed hanteren hiervan heeft invloed op de kwaliteit en duur van de procedure. Pharos wordt door professionals, organisaties en beleidsmakers regelmatig gevraagd om haar expertise op deze terreinen en dat van de kwaliteit en effectiviteit van zorg voor asielzoekers/vluchtelingen in te zetten.

In 2010 heeft het meerjarenprogramma zich met name gericht op:

- Vroegsignalering van gezondheidsproblemen van asielzoekers in Nederland en in Europees verband. Op verzoek van de IND heeft Pharos deelgenomen aan het aanbestedingsteam voor het medisch advies aan het begin van asielprocedure en de protocolcommissie van Medifirst, de organisatie die het medisch advies uitvoert. Onze bijdragen op dit terrein hebben het effect gehad dat er onder betrokken partijen vertrouwen bestaat dat het medisch advies zorgvuldig uitgevoerd kan worden. Een hoogtepunt vormde het feit dat Pharos gevraagd is op dit thema een presentatie te verzorgen op een EU Ministeriële conferentie in Brussel.
- Kwaliteit en toegankelijkheid van het zorgsysteem voor asielzoekers. Pharos heeft in 2010 een kwalitatief onderzoek uitgevoerd op dit thema en de uitkomsten besproken met relevante partijen.

Dit heeft ertoe geleid dat er voor 2011 een gedragen plan ligt om in te zetten op preventie.

De IGZ vroeg Pharos in 2010 mee te denken over het toetsingskader voor de evaluatie van het nieuwe zorgsysteem.

- Het ondersteunen van het Stichting Duurzame Terugkeer (SDT) op het gebied van psychosociale begeleiding van terugkeer.

Met de trainingen van Pharos over medische aspecten in de procedure en de zorg aan asielzoekers zijn in 2010 totaal een kleine 200 mensen bereikt.

Naast het bovenstaande heeft Pharos ook vele vragen van individuele professionals uit de gezondheids- en asielwereld beantwoord en haar kennis gedeeld in publicaties en presentaties tijdens conferenties.

Het bereik van de publicaties en presentaties geldt een groot deel van de professionals werkzaam met asielzoekers/vluchtelingen, circa 100 Ngo's en beleidsmakers.

Doelen 2010-2013

De kennis en deskundigheid van Pharos inzetten om:

- De kwaliteit van zorg in het nieuwe zorgsysteem voor asielzoekers en vluchtelingen te stimuleren en borgen.

- Knelpunten rondom medische zaken in de asielprocedure te reduceren en de professionele afstemming en samenwerking tussen diverse partijen te bevorderen.
- Lokale, landelijke en Europese partijen te ondersteunen rondom het thema gezondheidsbevordering van asielzoekers en vluchtelingen.

Activiteiten meerjarenprogramma Gezondheid van asielzoekers en vluchtelingen in 2010

I Interventies en good practices

1. Vroegtijdige identificatie van gezondheidsproblemen

Inleiding

Zowel in Nederland als op Europees niveau is men het erover eens dat vroegsignalering van gezondheidsproblemen bij asielzoekers leidt tot een efficiëntere asielprocedure enerzijds en gezondheidswinst voor de asielzoeker anderzijds. Pharos heeft als kenniscentrum een naam op dit gebied en is ook in 2010 in nationaal en Europees verband gevraagd haar expertise in te zetten. Op verzoek van o.a. de IND zijn we betrokken geweest bij het ontwikkelen en implementatie van het medisch advies, dat per 1 juli 2010 van start is gegaan. Op Europees niveau is Pharos uitgenodigd om voor de Ministeriele Conferentie "Quality and Efficiency in the Asylum Process" een paper te schrijven over het Istanbul Protocol en deze te presenteren. Het Istanbul protocol geeft een kader waarbinnen zorgverleners, overheden en juristen om moeten gaan met mensen die slachtoffer zijn van marteling en met getraumatiseerden. Pharos is samen met partners en koepelorganisaties uit diverse EU-landen, op 1 juli gestart met het PROTECT-project, dat deels door het European Refugee Fund (ERF) is gefinancierd. Dit project beoogt voor de EU bruikbare instrumenten te ontwikkelen voor vroegtijdige signalering van gevolgen van marteling en geweld.

Doel

Ontwikkelen en inzetten van kennis ten behoeve van de vormgeving van een zorgvuldig en kwalitatief goed medisch onderzoek aan het begin van de asielprocedure, de bevordering van vroegsignalering en het gebruik van het Istanbul Protocol op nationaal en internationaal niveau.

Activiteiten

- Verzamelen van kennis en volgen van nieuwe ontwikkelingen op het terrein van medische aspecten van de asielprocedure.
- Lidmaatschap van de PIVA (Programma Invoering Verbeterde Asielprocedure), werkgroep medisch en vervolg hierop; tevens van het aanbestedingsteam voor het medisch advies Horen en beslissen van de IND; in 2010 12 keer bijeengewees.
- Lidmaatschap van de protocolcommissie van Medifirst, de uitvoerder van het Medisch Advies Horen en beslissen.
- Verzorgen van trainingen aan IND medewerkers, de advocatuur en verpleegkundigen en artsen van Medifirst, de uitvoerders van het medisch advies.

- Schrijven van artikel over het medisch advies.
- Lidmaatschap van de begeleidingscommissie van de Radboud Universiteit van onderzoek naar het effect van psychologische onderzoeken aan het begin van de procedure op de werkwijze van de IND en advocaten.
- Verzorging van presentaties over de vroegsignalering van psychische problematiek bij asielzoekers.
- Onder de aandacht brengen van de principes van het Istanbul Protocol en vroegsignalering van kwetsbare asielzoekers o.a. door middel van de Care Full nieuwsbrief.
- Voorbereiding van een paper voor de EU Ministeriele conferentie over het Common European Asylum System in Brussel.
- Start in de zomer van het Europese project PROTECT.

Resultaten

- Pharos heeft in 2010 haar kennis effectief kunnen inzetten voor het zorgvuldig, kwalitatief goed en verantwoord uitvoeren van het medisch onderzoek/advies aan het begin van de asielprocedure, waar partijen in juli mee zijn gestart. Haar deskundigheid is ingebracht via deelname en advies aan de PIVA (project invoering verbetering asielprocedure)-werkgroep medisch, het aanbestedingsteam van de IND voor het medisch advies en aan de protocolcommissie van Medifirst (de organisatie die het medisch onderzoek uit is gaan voeren). Zo heeft Pharos bijgedragen aan de eisen waaraan een signaleringslijst moet voldoen, en heeft geadviseerd over type vragen, wijze waarop er gevraagd wordt, de competenties van de vragensteller en wie invulling geeft aan het medisch advies in de praktijk.
- Zestig IND medewerkers, vijftientig advocaten en tien zorgverleners zijn via zes trainingen van Pharos geschoold in het zorgvuldig en verantwoord uitvoeren van het medisch advies en het omgaan met de uitkomsten ervan.
- Honderd Europese Ngo's zijn, middels een nieuwsbrief over de voortgang van het CareFull-project, op de hoogte gesteld van het Istanbul Protocol en het belang van vroegsignalering van gezondheidsproblemen ten gevolge van marteling en geweld.
- EU Ministers met de portefeuille asiel zijn door Pharos tijdens een ministeriële conferentie op de hoogte gebracht van het Istanbul Protocol en het belang van de hantering daarvan.
- Via deelname aan de volgende conferenties en via publicaties heeft Pharos kennis overgedragen rondom medische zaken in de asielprocedure:
 - *Conferenties:*
 - de hierboven genoemde EU Ministeriële Conferentie Quality and Efficiency in the Asylum Process, september, Brussel (paper voorbereid en gepresenteerd over het Istanbul Protocol en het belang van vroegsignalering).
 - het congres Transcultural Psychiatry, juni, Amsterdam.
 - *Publicaties:*
 - E. Bloemen. Medisch advies in de asielprocedure. Meer aandacht voor kwetsbare asielzoekers, Phaxx 2010 nr. 3.
 - M. Wijnkoop, E. Vloeberghs. Traumatized asylum seekers a vulnerable group asylum seekers with special needs in the asylum process. Ministeriële Conferentie Quality and Efficiency in the Asylum Process, Brussel.

- Met cofinanciering van ERF is in het project PROTECT een eerste concept van een vroeg-identificatie-tool ten behoeve van de identificatie van martelslachtoffers ontwikkeld en bruikbaar binnen de EU.
- In 2011 wordt dit project voortgezet en afgerond. Dan zal een procesbeschrijving en trainingsmanual aan dit instrument worden toegevoegd en het volledige pakket onder de aandacht worden gebracht bij beleidsmakers. Er is dan een Europees ontwikkeld vroegsignaleringsinstrument beschikbaar dat ingezet kan worden in het CEAS (Common European Asylum System).

Looptijd

2009-2011

Samenwerkingspartners

Ministerie van Justitie, IND, advocaten verbonden aan de Orde van Advocaten en de Vereniging van Asieladvocaten, Vluchtelingenwerk, Amnesty International, ASKV, medische beroepsorganisaties (o.a. KNMG, LHV). Carefull samenwerkingsverband (met Amnesty en Vluchtelingenwerk).

Samenwerkingspartners binnen 'PROTECT' zijn: Parcours d'exil (Frankrijk), ACET (Bulgarije), Cordelia (Hongarije), BZFO (Duitsland), IRCT (Denemarken) en het Odysseus-Netwerk.

Het deelproject PROTECT wordt uitgevoerd met cofinanciering van het ERF, het European Refugee Fund.

2. Stimuleren en borgen kwaliteit en toegang tot zorg in het (nieuwe) zorgsysteem voor asielzoekers

Inleiding

In 2010 heeft Pharos bijgedragen aan de kwaliteit van de medische zorg aan asielzoekers. Op verzoek van GC A/Menzis, COA en de Inspectie voor de Volksgezondheid heeft Pharos geadviseerd over toegankelijkheid en kwaliteit van de medische zorg, alsmede het toetsen hiervan. Op verzoek van GC A/Menzis heeft Pharos de nieuwe eerstelijns GGZ consulenten getraind op culturele competenties. Met cofinanciering werd een onderzoek naar de zorg aan asielzoekers met psychische problemen (ZAPP) uitgevoerd met steun van GC A/Menzis en zijn de daaruit voortvloeiende aanbevelingen besproken met de bij opvang en zorg betrokken partijen. Belangrijkste conclusies uit dit onderzoek zijn dat er op psychosociaal gebied preventie noodzakelijk is (m.n. zinnige dagbesteding), dat er in de ketensamenwerking betere afstemming nodig is en dat er deskundigheidsbevordering met name op het gebied van cultuursensitieve competenties wenselijk is.

De bij opvang en zorg betrokken partijen, zoals COA en GC A/Menzis, geven aan de inbreng van Pharos als gesprekspartners op het gebied van de vormgeving van kwaliteitsontwikkeling en -borging en deskundigheidbevordering binnen het zorgsysteem op prijs te stellen en in de toekomst te willen continueren.

Doel

Het door middel van advisering en deskundigheidsbevordering bijdragen aan de kwaliteit van medische en geestelijke (gezondheids) zorg aan asielzoekers.

Activiteiten

- Volgen van de ontwikkelingen in het zorgsysteem, door het bijhouden van kennisdocumenten en overleg met bij de opvang en zorg betrokken partijen als COA en GC A/Menzis.
- Deelname aan het onderzoeksteam 'Zorg aan asielzoekers met psychische problemen (ZAPP)'.
- Uitvoeren van een deelstudie (kwalitatief onderzoek) naar de zorg aan asielzoekers met psychische problemen, vanuit het perspectief van de hulpverleners; houden van interviews met praktijkondersteuners huisartsen (POH), huisartsen en GGZ medewerkers. Aan een andere deelstudie, gericht op ervaringen en opinies van asielzoekers en vluchtelingenexperts, is bijgedragen door hierin mee te denken.
- Onderhouden van regelmatig contact gehad met GC A/Menzis, COA, LHV, VWS, GGZ-N, GGD-N en de IGZ en delen van informatie en beschikbaar stellen van kennis ten behoeve van de vormgeving van kwaliteitsontwikkeling, -borging en deskundigheidsbevordering binnen het zorgsysteem voor asielzoekers.
- Advies uitbrengen aan betrokken partijen over kwaliteit en toegang tot zorg in het nieuwe zorgsysteem; onder andere door deelname aan de stakeholdersbijeenkomst van COA en Menzis en de klankbordgroep voor GGZ-zorg aan asielzoekers.
- Op verzoek van de IGZ meedenken over het toetsingskader voor de evaluatie van het zorgsysteem.
- Op verzoek van GC A/Menzis trainen van eerstelijns GGZ consulenten op culturele competenties.
- Schrijven van het onderzoeksrapport, alsmede een artikel hierover.
- Bijdragen leveren aan conferenties over de zorg aan asielzoekers.

Resultaten

- Het onderzoek naar de toegankelijkheid en kwaliteit van de GGZ-zorg voor asielzoekers is afgerond en verspreid
- Pharos heeft bijgedragen aan kwaliteitsborging en deskundigheidsbevordering binnen het zorgsysteem voor asielzoekers, op de volgende resultaatgebieden:
 - Door het actief verspreiden van de ZAPP onderzoeksresultaten hebben zorgverleners, begeleiders van asielzoekers, beleidsmakers en overige betrokken partijen kennisgenomen van de stand van zaken in de toegang en kwaliteit van zorg aan asielzoekers en de voornaamste aanbevelingen om deze te verbeteren.
 - Dit heeft geresulteerd in breed gedragen vervolg onderzoek en maatregelen gericht op preventie, zoals opgenomen in het jaarplan van Pharos voor 2011.
 - Met advies van Pharos heeft de IGZ haar toetsingskader voor het evalueren van het nieuwe zorgmodel kunnen aanscherpen.
- Door deelname aan de GGZ klankbordgroep voor asielzoekers leverde Pharos een bijdrage aan de verbetering van het samenhangend GGZ aanbod voor asielzoekers.
- Op vraag is deskundigheidsbevordering verzorgd: de eerstelijns GGZ consulenten aangesloten bij GC A/Menzis hebben in de training van culturele competenties meer kennis opgedaan om met de doelgroep asielzoekers te werken. In de toekomst zal GC A/Menzis voor training van deze hulpverleners waar nodig gebruikmaken van faciliteiten en ondersteuning van Pharos.

- De volgende publicaties zijn verschenen:
 - F. Haker, H. van Bommel, E. Bloemen Onderzoeksrapport: Zorg aan asielzoekers met psychische problemen. Het perspectief van de hulpverleners. Pharos 2010
 - E. Bloemen, F. Haker. Zorg aan asielzoekers met psychische problemen. Het perspectief van de hulpverleners. Phaxx 2010, nr. 4.
- In 2010 heeft Pharos de volgende conferenties bijgewoond:
 - COST (european Cooperation in the field of Scientific and technical research) meeting, Health of refugees and asylum seekers, februari, Utrecht
 - ZAPP conferentie. Over de uitkomsten van het onderzoek naar zorg aan asielzoekers met psychische problemen, november 2010, Amsterdam
 - EVASP conferentie. Enhancing Vulnerable Asylum Seekers Protection, juni 2010, Rome

Looptijd

2009-2011

Samenwerkingspartners

GC A/Menzis, COA, LHV, GGZ-N, GGD N, COGIS/Centrum '45, VWS, IGZ, VWN, ASKV.

Cofinanciering voor het onderzoek naar de zorg aan asielzoekers met psychische problemen is verkregen bij de ASKV.

3. Medische aspecten bij terugkeer

Inleiding

Pharos maakt, samen met acht andere Ngo's deel uit van de Stichting Duurzame Terugkeer (SDT). Deze stichting is op 1 februari van start gegaan met een tweejarige pilot waarin zij (ex-)asielzoekers ondersteunt bij de terugkeer naar het land van herkomst en het opbouwen van een toekomst aldaar. Doelstelling van de Stichting is: bijdragen aan duurzame, waardige en perspectiefvolle terugkeer. De pilot is in 2010 gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken met cofinanciering van het Europees Terugkeer Fonds.

De kwaliteit van de psychosociale begeleiding is een belangrijke succes- of faalfactor bij duurzame terugkeer. De kwaliteit ervan wisselt nogal en behoeft verbetering. Pharos zet haar deskundigheid binnen de SDT daartoe in en adviseert partijen tevens rondom medische en gezondheidszaken bij terugkeer. Concreet heeft Pharos in 2010 een methodiek ontwikkeld voor begeleiders van terugkeerders en trainingen verzorgd. Pharos leverde daardoor ook een bijdrage aan de samenwerking van de leden van de stichting, omdat deze methodiek door alle leden gebruikt wordt.

In december heeft een tussentijdse evaluatie van de pilot plaatsgevonden op basis waarvan het Ministerie van Buitenlandse Zaken besluit of het project voortgezet zal worden met een tweede jaar.

Doel

Het door trainingen en methodiekontwikkeling bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van de begeleiding van psychosociale en gezondheidsaspecten bij duurzame terugkeer.

Activiteiten

- Doorontwikkelen van bestaand trainingsmateriaal, zoals omgaan met machteloosheid, omgaan met suïcide dreiging en interculturele communicatie en/of inbedden hiervan in nieuwe methodiek voor psychosociale begeleiding bij terugkeer.
- Geven van advies op maat via de I&A lijn (deels doorgesluist door Helpdesk SDT) over zorgvuldig handelen met betrekking tot psychosociale en gezondheidsaspecten bij duurzame terugkeer.
- Kennisontwikkeling en -deling van en tussen medewerkers van de Stichting Duurzame Terugkeer tijdens bijeenkomsten van de referentengroep t.b.v. de methodiekontwikkeling en bij de intervisiebijeenkomsten.
- Schrijven van een overzichtsartikel over regelingen en ervaringen rond duurzame terugkeer in internationaal perspectief; opname hiervan in de methodiek.
- Uitwisseling van kennis en ervaring met vluchtelingenexperts via trainingsbijeenkomst bij SMS
- Uitvoering van trainingen op diverse niveaus voor professionals en vrijwilligers die belast zijn met de begeleiding van terugkeerders.
- Ontwikkeling van een methodiek voor psychosociale begeleiding bij terugkeer, inclusief kwaliteitscriteria, in afstemming met de partners in de SDT. Deze methodiek bevat ook informatie op het versterken van psychosociale competenties en welzijn.

Resultaten

- Bestaand trainingsmateriaal t.a.v. het omgaan met gevoelens van machteloosheid, omgaan met suïcide dreiging en interculturele communicatie is bewerkt en opgenomen in een nieuwe methodiek.
- Blijkens de evaluatierapporten en feedback na afloop van de trainingsbijeenkomsten hebben de begeleiders veel nieuwe kennis over psychosociale begeleiding bij terugkeer opgedaan. Men gaf ook aan dat er behoefte is aan een vervolg. Hierin zou het tweede jaar kunnen voorzien.
- De volgende trainingen zijn gegeven:
 - Drie keer een 2-daagse training voor werkbegeleiders van VWN in Utrecht, Zwolle en Den Bosch over hoe je vrijwilligers kunt coachen bij het begeleiden van (ex-)asielzoekers (in totaal 33 werkbegeleiders).
 - Training aan 24 medewerkers van Nidos over de psychosociale aspecten van terugkeer bij amv's.
 - Training aan 10 vertrouwenspersonen van SMS (veelal ex-asielzoekers) over het bespreekbaar maken van terugkeer bij de eigen achterban, met specifieke aandacht voor psychosociale aspecten van terugkeer.
 - Intervisiebijeenkomsten (ca. 1x per 6 weken) met 12 medewerkers op uitvoerend niveau van Maatwerk bij Terugkeer, Beyond Borders, COA, VWN en SMS.
- Met de nieuwe methodiek rond psychosociale begeleiding bij terugkeer krijgen begeleiders handvatten ter beschikking voor effectieve psychosociale begeleiding en versterking van psychosociale competenties en welbevinden

van terugkeerders. De methodiek wordt begin 2011 afgerond. Pharos verwacht dat de uitvoerende organisaties (in het tweede jaar) verdere begeleiding nodig hebben bij het in praktijk brengen van de kennis en inzichten zoals beschreven in de methodiek.

- Begeleiders zijn ad hoc geadviseerd over gezondheidsaspecten bij terugkeer tijdens de trainingsbijeenkomsten en via de I&A lijn en/of SDT Helpdesk.

Looptijd

2009-2011

Samenwerkingspartners

Binnen de Stichting Duurzame Terugkeer: COA, HealthNet/TPO, HIT, IOM, Nidos, VWN, Maatwerk bij Terugkeer + Beyond Borders, SMS.

Cofinanciering van dit project is er van het Ministerie van Buitenlandse Zaken met cofinanciering van het Europees Terugkeer Fonds.

4. Over zwijgen gesproken

Zoals aangegeven in onze brief van 28 oktober 2010, Wijzigingen jaarplan Pharos (kenmerk 3491110MvB) is dit project vervallen. Het thema 'zwijgen' waar hulpverleners mee te maken krijgen na seksueel geweld is meegenomen in het kwalitatief onderzoek naar de hulpverlening aan asielzoekers met psychische problemen (ZAPP-onderzoek) dat Pharos heeft uitgevoerd (zie project 2). Dit onderzoek heeft met cofinanciering van het ASKV plaatsgevonden. De tijd die gereserveerd stond voor de verkenning rondom het thema 'zwijgen' is voor dit onderzoek ingezet.

II Kennismaking en -overdracht, informatie, advies en beleidsadvisering

5. Kennisoverdracht, voorlichting, informatie en advies over medische en gezondheidsaspecten in de asielprocedure

Inleiding

Pharos krijgt veel vragen uit de praktijk die zich afspelen op het snijvlak van gezondheid en de asielprocedure. Er bestaat grote behoefte aan kennis over de problematiek rondom medische en gezondheidsaspecten in de asielprocedure. Pharos adviseert en schoolt professionals en organisaties in de asielwereld al jaren op dit terrein. De feedback op het informatie- en adviespunt vanuit de veldpartijen is doorgaans zeer positief. Dit blijkt ook uit het feit dat er veel vragen voor scholing en training blijven binnenkomen.

Doelen

- Het beschikbaar stellen van kennis aan alle relevante partijen die te maken hebben met medische zaken in de asielprocedure.
- Het bevorderen van professionele samenwerking en afstemming tussen zorgwereld en IND.

Activiteiten

- Adviseren van zorgverleners en andere relevante partijen over complexe gezondheidsproblemen van asielzoekers die een rol speelden in de asielprocedure.
- Inbrengen van kennis over medische en psychische problematiek bij betrokken beleidsmakers en mensen die werkzaam zijn in de asielprocedure.
- Deelname en advisering aan de Commissie medisch ethische dilemma's van Centrum '45.
- Schrijven van artikelen.
- Verzorging van trainingen aan zorgverleners, rechtshulpverleners en medewerkers van de IND over de medische aspecten in de asielprocedure.

Resultaten

- Zestig zorgverleners en rechtshulpverleners die vragen hebben rondom zieke asielzoekers zijn van informatie en advies voorzien.
- Signalen uit de zorgwereld zijn doorgegeven aan verantwoordelijken in de wereld van asiel en opvang en andersom. Pharos vervult hiermee een brugfunctie tussen wereld van de gezondheidszorg en de juridische insteek van de IND. Bijvoorbeeld speelde dit rond de aandacht in de medische pers en populaire media rondom het medisch advies door het BMA
- Er zijn vier trainingen gegeven waarin zorgverleners, IND medewerkers en advocaten kennis hebben opgedaan over het omgaan met zieke asielzoekers tijdens de procedure en de knelpunten die zich daarin voordoen.
- Bijdrage geleverd aan het denken over medische ethiek in de GGZ door middel van deelname aan commissie hierboven genoemd.
- Via Medisch Contact is kennis over het functioneren van het BMA (Bureau Medische Advisering) van de IND verspreid. Zembla heeft het onderwerp opgepakt en er een uitzending aan gewijd. Naar aanleiding hiervan zijn Kamervragen gesteld in januari 2011 over het functioneren van de BMA. De discussie over de werkwijze van het BMA gaat met name over de mate waarin BMA artsen zich laten leiden door de richtlijnen van de IND en richtlijnen op het terrein van hun medische professionele verantwoordelijkheden.
- Kennisoverdracht heeft verder plaatsgevonden via de volgende publicaties:
 - E. Bloemen, J. Legemaate, H.J. Gilhuis, M. de Boo. Kritiek op artsen IND. Medische advisering in vreemdelingenzaken onder de maat. Medisch Contact nr. 48, 2 december 2010.
 - E. Bloemen. Boekbespreking over het proefschrift van K. Laban: 'Dutch Study Iraqi Asylum Seekers. Impact of a long asylum procedure on health and health related dimensions among Iraqi asylum seekers in the Netherlands; An epidemiological study' Phaxx 2010, nr. 4.

Looptijd

2010-2013

Samenwerkingspartners

IND, beleidsmakers, beroepsorganisaties in de zorg en rechtshulpverlening, Centrum '45, Ngo's zoals Amnesty International, Vluchtelingenwerk, ASKV.

6. Beleidsadvisering algemeen en op geleide van actuele ontwikkelingen

Inleiding

Het asielbeleid en medische en zorgzaken daarbinnen is volop in beweging. In 2010 heeft Pharos diverse malen advies uitgebracht aan de overheid en overheid-gelieerde instanties. Deels is dit in het verslag van de projecten al benoemd. Presentaties en publicaties die onder de projecten al zijn gerapporteerd worden hieronder niet herhaald.

Doel

De overheid en aan de overheid gelieerde instanties informeren en adviseren over actuele zaken met betrekking tot gezondheid van en zorg voor asielzoekers.

Beleidsadviezen 2010

- Pharos heeft een adviesfunctie vervuld in het aanbestedingsteam voor het medisch advies/onderzoek aan het begin van de asielprocedure en is lid geweest van de protocolcommissie van Medifirst, de organisatie die het medisch onderzoek/advies uitvoert.
- Pharos heeft bijgedragen aan de voorbereiding van het civil society initiatief IMMO: het Instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek, dat zich bezig wil gaan houden met medisch steunbewijs voor martelingen, verkrachting en geweld.
- Pharos heeft aanbevelingen gedaan rondom het verbeteren van toegang en kwaliteit van zorg aan asielzoekers met psychische problemen aan het Gezondheidscentrum Asielzoekers van Menzis, COA en de LHV (zie project 2 van dit programma).
- In twee gesprekken met de IGZ is advies gegeven over het opzetten van een evaluatieonderzoek naar het zorgsysteem voor asielzoekers en het daarbij behorende toetsingskader.
- Op verzoek van het UAF (Universitair Vluchtelingen Fonds) is geadviseerd over studerende vluchtelingen in de gezondheidszorg.
- Er is advies uitgebracht aan de Commissie Gelijke Behandeling over het thema discriminatie in de zorg.
- Ambtenaren en politici zijn, op vragen van hun kant, van informatie voorzien over zaken die met het functioneren van het zorgsysteem te maken hebben en met medische aspecten in de asielprocedure.

Effecten van beleidsadviezen

De vragen die Pharos krijgt vanuit veldpartijen en overheid geven aan dat Pharos wordt gezien als een goede partij om te raadplegen in het kader van zorgvuldige beleidsvoering op dit terrein.

Zoals eerder gesteld heeft de bijdrage van Pharos aan de voorbereiding van het medisch advies/onderzoek aan het begin van de asielprocedure als effect dat er onder betrokken partijen vertrouwen is ontstaan in een zorgvuldige uitvoering ervan. De IND en Medifirst hebben aangegeven de inbreng van Pharos op prijs te stellen en Pharos ook in de toekomst te willen betrekken.

Looptijd

2010-2013